

Perinteiden mukaan ajan hengessä

piirros: Heikki Päävä

● Tasapaino säilyy, kun perinteet ja uudistukset käyvät avointa ja toisiaan arvostavaa vuoropuhelua. Perinteet ovat syntyneet yhteisen näyn edistämisestä. Uudistus näkee kunkin ajan haasteet ja tarpeet sekä rohkenee lähteä vastamaan niihin.

Perinteet muodostuvat osittain siitä tärkeästä tehtävästä, jota täyttämään toimiala tai työyhteisö on rakennettu. Aikojen saatossa toiminnan laajuus ja painopisteet ovat ehkä muuttuneet, mutta yhteisössä tunnustetaan perinteiden olemassaolo.

Perinteiden ydin muodostuu väkevistä sydämen palosta, jonka innoittamana työtä on alun perin lähdetty tekemään. Se nousee halusta tehdä tärkeitä asioita ja rakentaa hyvää elämää.

Toisaalta perinteet muodostuvat niistä taisteluvoitoista ja -tappioista – ainakin yhteisestä ponnistuksesta, joka joskus on

ehkä jouduttu viemään äärimmilleenkin tärkeäksi koetun asian puolesta.

Tehtäviä on ehkä aiemmin hoidettu sellaisilla tavoilla, jotka nyt vaikuttavat oudoilta tai kömpelöiltä. Aikanaan ne ovat olleet hyviä ja toimivia – parasta osaamista ja usein innovaatioita. Niiden luomalle pohjalle on ollut mahdollista kehittää taas jotakin muuta.

Elämä muodostaa jatkumon, jossa edellinen vaihe tarvitaan seuraavan mahdollistamiseksi – kuitenkin niin, että jokainen vaihe on myös itsessään tärkeä.

Yleensä on helpompaa rakentaa aiemman päälle. Ammattilaisen ei pidä ylenkatsoa edellisten sukupolvien työtä. Tämän päivän työ rakentuu aiemmin tehdyn työn arvostukselle. Jotakin tämän päivän osaamisesta ja ymmärryksestä katoaa, jos nämä vaiheet unohtuvat tai niitä vähätellään.

Perinteiden kunnioittaminen ei tarkoita ennallaan säilyttämistä. Perinnekunnon velvoittaa reagoimaan siihen, mitä tänään tarvitaan, siihen, mikä on tämän päivän tapa saada tärkeä viesti perille ja edistää hyvää elämää.

Pitäytymällä siihen, mitä ja miten on aina ennenkin tehty, saatetaan ajaa kunnia alas. Sosiaali- ja terveys­työssä toiminta ei ole syntynyt itseään varten, vaan jonkin muun päämäärän – yhteiskunnallisesti tai yksilöllisesti merkittävän tarpeen – täyttämiseksi.

Yhteiskunnalliset tilanteet, elämän kipukohtat ja ihmisten käyttämä kieli muuttuu eikä entinen vastaus päde nykyiseen kysymykseen. Perinteiden mukaan ajan hengessä on hyvä ohjenuora, jonka pohjalta oman työyhteisön tavoitteita voi tarkastella. ●

Kirjoittaja Kati-Pupita Mattila on teologian tohtori ja lääketieteen kandidaatti. Hän on myös free lance -kouluttaja ja kirjoittaja.